

Tehetséggondozás matematikából a 3. osztályban

„A matematikatanítás célja a tanulók bevezetése a valóságos világ legáltalánosabb értelemben vett térformáinak és mennyiségi viszonyainak tudományába. Korszerű matematikai műveltség nyújtása, a matematikát kedvelő, becsülő, értő, ismerő és használni tudó fiatalok nevelése.” (Az általános iskolai nevelés és oktatás terve – I. kötet.)

A tanulók képessége különböző, ezért nagyon fontos az egyéni bánásmód és a differenciálás különböző formáinak alkalmazása. Kiemelt feladatunknak tartjuk a gyengébb, lemaradt tanulók folyamatos felzárkóztatását. Meggyőződésünk, hogy érdekes feladatokkal az ő érdeklődésüket is fel lehet kelteni a matematika iránt. Természetesen az ő szintjükről indulva fokozatosan kell nehezíteni a feladatokat. Ehhez nagyon pontosan tudni kell, hogy a tanuló milyen szinten áll a tananyag ismeretében.

Az önálló matematikai feladatmegoldás képességének fejlesztésében nagyon fontos a fokozatosság:

- az emlékezet fejlesztésében;
- a különféle készségek kialakításában;
- a szóbeli, írásbeli kifejezőképesség formálásában.

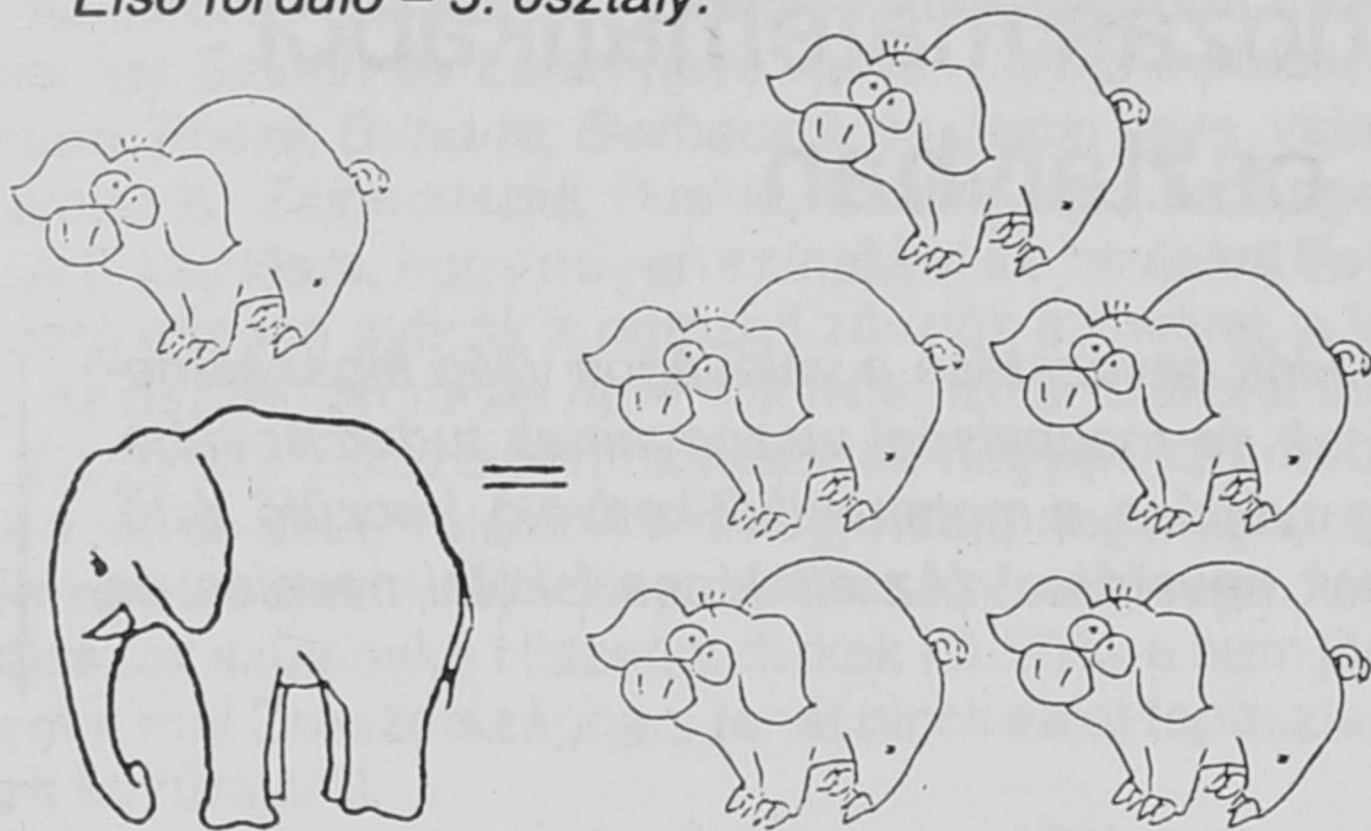
A matematika tanterv lehetővé teszi azt is, hogy a jobb képességű tanulók gondolkodását is megfelelő módon fejlesszük. Évek óta nagy gondot fordítottunk ezeknek a tehetségesebb gyerekeknek a fejlődésére. Sokféle módszerrel próbálkoztunk. Több éve tartunk a 3-4. osztályosoknak matematika pontszerző versenyt. A résztvevőket nem a jegyek alapján válogatjuk ki. A versenyen osztályonként akár nyolc-tíz tanuló is részt vehet, ha kedvet érez hozzá.

Október elején esedékes, gondolkodtató feladatokat állítottunk fel. Ezeket a tanulók akár a napköziben, akár otthon is megoldhatták. A feladatokat figyelemfelkeltőnek, „belépőnek” szántuk, s olyan könyveket is ajánlottunk hozzájuk, amelyekben a különböző gondolkodtató feladatok mellé megtalálják azok helyes megoldását is. Ilyen, a könyvtárban is megtalálható könyvek például: Töprengő 3. o.; Töprengő 4. o.; Számok világa; Matematikai feladatgyűjtemény 4. o.; Kiegészítő feladatgyűjtemény; Törheted a fejed; Nyitnikék, 2. kötet. Olyan esetek is előfordultak, hogy a tanulónak a három fordulóra tervezett versenyben az első forduló után nem volt kedve eljönni, mert nehéznek találta azt. Nem erőltettük a dolgot. (Ez a tanuló ebben a tanévben legelsőnek jelentkezett a versenyre.)

A szóban forgó versenyek szervezésében az is befolyásolt minket, hogy a 4. osztályos gyerekeink már több éve felvételiznek a 8. osztályos gimnáziumba. A helyi versenyeken rutint szereznek az önálló szöveges feladatok megoldásában, különböző helyzetek felismerésében. Nagyon sok 3-4. osztályos tanulónk bekapcsolódott az országos tehetséggondozó, pontszerző, levelező versenyekbe is (III. Matematika Levelezős Verseny, Debrecen; Kis Vakond Matematika Tanodája, Nyíregyháza). Az első fordulót december elején a másodikat februárban, a harmadikat április végén tartottuk. Ezután összesítettük a pontokat és értékeltük az eredményeket. Nagy örömet jelentett nekünk, hogy egy-egy verseny után a tanulók napokig gondolkoztak a helyes megoldásokon, továbbá, hogy ki hogyan gondolkodott s milyen módszerekkel juttott el a végső megoldásig.

Tudjuk, hogy a fentiek a tehetséggondozásnak csak egy kicsi részét képezik. Biztos, hogy még rengeteg más módszer és egyéb lehetőség is létezik. Mi azonban úgy érezzük, hogy tettünk valamit azért, hogy a tehetségesebbek fejlődése is biztosított legyen.

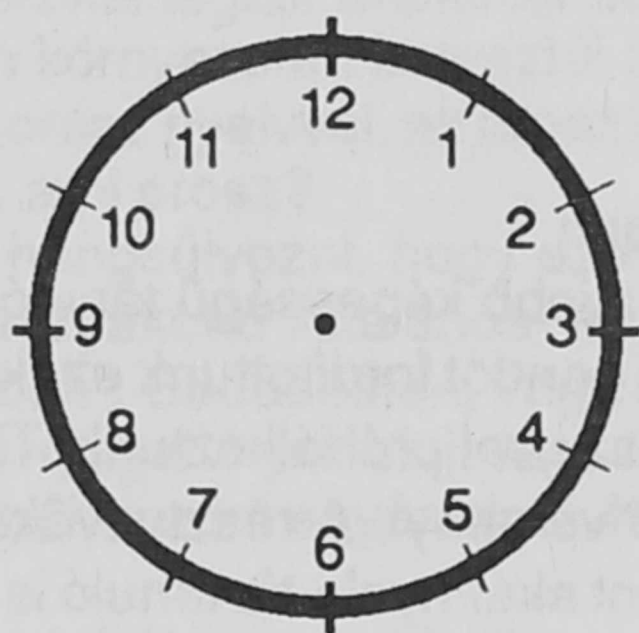
Első forduló – 3. osztály:

1. Egy elefánt hány disznót ér?
Egy disznó hány elefántot ér?

2. Ha háromszor annyi pénzem lenne, mint amennyi van és még te is adnál egy forintot, akkor éppen száz forintom lenne. Mennyi pénzem van?

3. A lottón olyan kétjegyű számokat jelöltem meg, amelyekben a számjegyek szorzata 15 vagy 16. Mit jelölhettem meg? (Ötöslottóról van szó!)

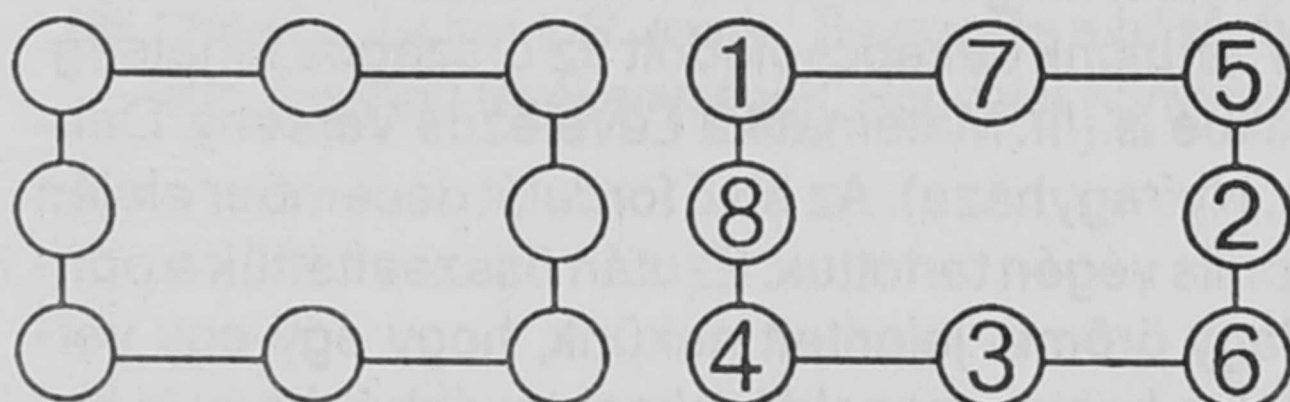
4. Egy óra lapja 6 darabra tört.
A számok összege minden darabon 13 lett. Rajzold meg, hogyan tört el?

5. Erzsikének a könyvei 3 polcon vannak. Az elsőn 27 db, a másodikon 18-cal több, mint az elsőn, a harmadikon az első kétszerese. Hány könyve van Erzsikének?

Második forduló:

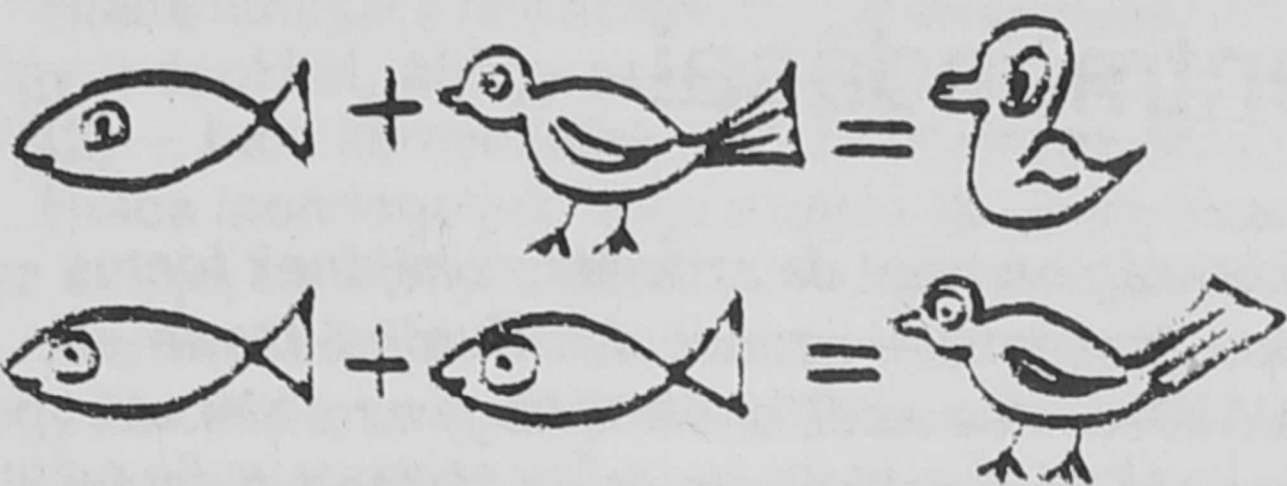
1. Hány óra van most, ha dél óta kétszer annyi idő telt el, mint amennyi még éjfélig hátra van?

2. Az apa most 45 éves, három fia 15, 11 és 7 évesek. Hány év múlva lesz a három fia összesen olyan idős, mint az apa? (Készíts táblázatot. Az segít!)

3. A két-két vízszintes és függőleges sorban a számok összege 13.
Csoportosítsd át ugyanezeket a számokat úgy, hogy a számok összege most minden sorban 12 legyen!

Harmadik forduló:

1. Egy halért és egy madárért egy kacsát lehet kapni. Két halért egy madarat lehet kapni. Hány halat kell adni két kacsáért?

2. A táblázat mindegyik sorában, oszlopában és a két átlóban is a számok összege 15. Helyezd el a számokat 1-től 10-ig! Egy szám csak egyszer szerepelhet!

3. Az erdei iskolában Gedeon megnézi a következő nyitott mondatokat. (Az volt a kérdés, van-e olyan szám, amelyik mindhárom nyitott mondatot igazgá teszi?)

- Legjobb lesz, ha a harmadikkal kezdem!
- Amelyik szám ide illik, az a többi nyitott mondatot is igazgá teszi.

Jól gondolkodott-e Gedeon? Miért?

$$2 \cdot (5+x) < 20$$

$$6+x > 8$$

$$16 - 2 \cdot x = 8$$

x =

4. Osszátok fel a kiserdőt 4 részre úgy, hogy minden részben 34 bokor legyen. (A felosztott részek alakja ugyanolyan legyen!)

1	9	16	7	12	5	4	11
8	15	10	2	13	6	3	14

5. Riff azt mondja Röffnek: – A megtakarított pénzemből egy kosár makkot szeretnék venni.

Röff így válaszol: – Ha én még négyszer annyit hozzáadok a pénzedhez, mint amennyi a tied, akkor tudunk venni egy kosár makkot 1000, – forintért.

Mennyi megtakarított pénze volt Riffnek?

